

KENYERES ZOLTÁN 75

Nem tudtam, csak évtizedekkel később világosított fel Zoltán barátom, hogy az Áldás utcában talán az elemi iskolában ugyanazt a padot koptatta, amelyiket két évvel korábban én. Feleségét, a hön szeretett Juditot előbb ismertem meg, mint őt: nővérével egy csoportba jártunk az egyetemen, meghívott egy házibuliba. Unatkozva támasztottam valamelyik berendezési tárgyat. Judit látta téblábolásom, odajött, nagyon kedvesen beszélgetni kezdett, és a végén egészen földértett.

Zoltánnal közös pontunk Bóka László volt. Őt különösen kedvelte, kitűnő érzéssel ismerte föl az igazi tehetséget. Aztán évekig keveset hallottam róla, mígnem az Irodalomtörténeti Intézetbe kerültem. Rémisztő kötelemként ő volt az Intézet tudományos titkára, az elvégzett és el nem végzett tervfeladatok számon tartója. Csodálatos érzékkel simította el a hiányokat, amelyekből bőven akadt. Az úgynevezett plenáris értekezleteken Sötér István boldogságtól fénylő arccal olvasta föl az eredményeket, nem tűnt fel neki, hogy évről-évre ugyanazok ismétlődtek. Zoltánnak persze kevés ideje maradt saját tervei megvalósítására, de már ekkor egy remek tisztázó tanulmánnyal jelentkezett a Nyugat harmadik nemzedékéről, amely akkoriban még gyanús társaságnak minősült. Beleszületett ő is ebbe a nemzedékbe: édesapja, Kenyeres Imre ösztönzője és remek kritikusa volt műveiknek. Fia tévedhetetlen minőségérzékét jelezte, hogy a nemzedékből Weöres Sándort emelte ki, két monográfiája is megjelent a költőről (a *Tündérsíp* alapvető monográfiája), aki atyai barátsággal lett eligazítója és mentora.

Halvány irigységgel és mély megértéssel vettük tudomásul, hogy eredendő hajlamának engedve az Intézetből az ELTE-re tette

át székhelyét. A Király-tanszéknek nevezett együttes havonta egyszer rendezte tanszéki értekezletét, sokszor szenvedélyes viták izzottak fel. Zoltán mindig higgadt maradt a viharban, logikusan, belső tűzzel érvelt igaza mellett, néha szembezállva Királlyal, aki talán ezért is kedvelte. A megbecsülés kölcsönös volt: Király halála után Kenyeres Zoli azok közé a kevesek közé tartozott és tartozik máig, akik méltatják és becsülik Király István irodalomtudósi érdemeit. Elfogulatlan értékítéletét bizonyítja, hogy hasonló nyitottsággal és szeretettel idézi például Sötér Istvánt is, holott nehéz elképzelni két ellentétebb tudóst, mint Sötér és Király.

Tanszékvezetőként követte Czine Mihályt, és megszervezte a PhD-képzést, miközben intézetvezetőként tömérdek adminisztrációs feladattal kellett megbirkóznia s többnyire felesleges értekezleteken üldöngélt. Legendás tanár. Ezt abból is lehet tudni, hogy tanítványait csak hivatalos közegben nevezi hallgatóknak, egyébként gyerekeknek szólítja őket, s nemcsak a közöztük lévő korkülönbség miatt, hanem mert apai szeretetet érez irántuk, s meg is kapja a tanár legnagyobb jutalmát: a visszonszeretetet.

Nemzedékünknek legigényesebb tanulmányírója. Megfontoltan, mindenre kiterjedő gondos figyelemmel írja esszéit, s az értő olvasó ott érzi mögöttük egy olyan tudós jelenlétét, aki nem önmagáért műveli tudományát, nem kacsint fél szemmel egy másik műre, hanem szereti és megszeretné a műveket. Ez a törekvése azokban az írásaiban is megmutatkozik, amelyek a Vigiliában jelennek meg.

Szeretek beszélgetni Zolival. Ilyenkor visszaálmodjuk eltűnő ifjúságunkat, és boldogan hajózzunk az irodalom tengerén. Adja Isten, hogy még sokáig így lehessen.

RÓNAY LÁSZLÓ